

สุวรรณภูมิ

ชุมชนศึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ภูสิทธิ์ ภูคำชะโหมด

น้ำในสายน้ำแห่ง อุษาคเนย์

- ภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขงประกอบไปด้วยประเทศกัมพูชา ประเทศลาว ประเทศเมียนมาร์ ประเทศเวียดนาม และประเทศไทยเป็นพื้นที่ที่มีความหลากหลายทางชีวภาพสูง โดยเฉพาะพันธุ์ปลาอย่างน้อย 1,100 ชนิด สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมมากกว่า 430 ชนิด สัตว์เลื้อยคลานและสัตว์สะเทินน้ำสะเทินบกกว่า 800 ชนิด นก 1,200 ชนิดพันธุ์ และพันธุ์พืชอีกกว่า 20,000 ชนิด (2540-2557 ค้นพบมากกว่า 2,216 ชนิดพันธุ์

- ผู้คนต่างพึ่งพาอาศัยระบบธรรมชาตินี้โดยตรงในเรื่องของความมั่นคงทางอาหาร วิถีชีวิต และประเพณีวัฒนธรรม

แม่น้ำโขงมีต้นกำเนิดมาจากการละลายของน้ำแข็งและหิมะบริเวณที่ราบสูงทิเบตในบริเวณตอนเหนือของประเทศทิเบตและบริเวณมณฑลชิงไห่ของประเทศจีน ซึ่งเป็นแหล่งกำเนิดของแม่น้ำที่สำคัญอีก 2 สาย คือ แม่น้ำแยงซี และแม่น้ำสาละวิน แม่น้ำโขงช่วงที่ไหลผ่านประเทศจีนชาวจีนเรียกว่า “แม่น้ำหลานชางเจียง” (Lancang Jiang) ไหลผ่านภูเขาและที่ราบสูงในประเทศจีน ผ่านมณฑลยูนนานเข้าสู่สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ และประเทศไทย บริเวณ “สามเหลี่ยมทองคำ” ที่อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย ไหลเป็นเส้นแบ่งเขตระหว่างประเทศไทยกับ สปป.ลาว ผ่านจังหวัดเชียงราย เลยหนองคาย บึงกาฬ นครพนม มุกดาหาร อำนาจเจริญ และอุบลราชธานี เป็นระยะทาง 1,520 กิโลเมตร แล้วไหลเข้าสู่ สปป.ลาว และกัมพูชา ก่อนไหลลงสู่ทะเลจีนใต้ที่ประเทศเวียดนาม รวมความยาวทั้งสิ้น 4,880 กิโลเมตร ครอบคลุมพื้นที่รับน้ำในลุ่มน้ำ 795,000 ตารางกิโลเมตร หรือ 496.875 ล้านไร่

ภาษาของไทยลื้อ ซึ่งเป็นชนชาติที่อาศัยอยู่ริมแม่น้ำโขงอย่างหนาแน่นในดินแดนสิบสองปันนาว่า “แม่น้ำล้านช้าง”

แม่น้ำโขงส่วนที่ผ่านประเทศไทยเป็นช่วงของแม่น้ำโขงตอนล่าง ซึ่งไหลผ่าน อ.เชียงแสน อ.เชียงของ และอ.เวียงแก่น จ.เชียงราย ระยะทาง 84 กิโลเมตร ก่อนเข้าสู่ประเทศลาว และไหลเป็นพรมแดนไทย - ลาวเริ่มจาก จ.เลย หนองคาย นครพนม มุกดาหาร อำนาจเจริญ และอุบลราชธานี รวมความยาวที่ไหลผ่านประเทศไทยประมาณ 976 กิโลเมตร

ทะเลจีนใต้

ชวितिลำน้ำโขง ต่อลมหายใจประมง ต่อยอดท่องเที่ยว “เชียงคาน”

แก่ง หาด คก วังน้ำ และดอน (มีสภาพเป็นเกาะกลางน้ำที่เกิดจากทราย และก้อนหินขนาดเล็กมากมายที่กระแสน้ำพัดพามาทับถม)

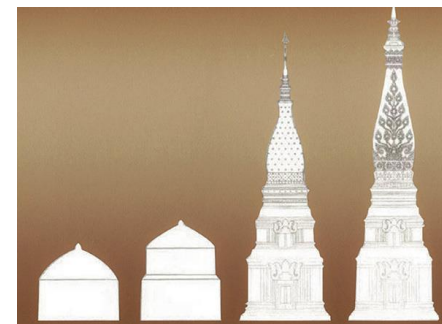
<https://mgronline.com/travel/detail/9620000035082>

บึงโขงหลง

ก่อนกำเนิดขึ้นมาจากพระราชปณิธานของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ที่จะพระราชทาน “ฝายน้ำล้น” ให้กับราษฎร เพื่อใช้เป็นแหล่งเก็บกักน้ำตามธรรมชาติให้ได้มีน้ำใช้ตลอดปี และช่วยรักษาความชุ่มชื้นของผืนดินให้เหมาะกับการเพาะปลูก โดยเมื่อวันที่ 5 กรกฎาคม พ.ศ. 2544 ‘บึงโขงหลง’ ได้รับการเสนอขึ้นทะเบียนประกาศให้เป็นพื้นที่ชุ่มน้ำสำคัญระหว่างประเทศ หรือ แรมซาร์ไซต์ (Ramsar site) ลำดับที่ 2 ของไทย และลำดับที่ 1,098 ของโลก พื้นที่แรมซาร์ ไซต์ ถือว่ามีความสำคัญต่อระบบนิเวศอย่างมาก เพราะไม่เพียงเอื้อให้เกิดความยั่งยืนและมั่นคงทางด้านอาหาร แต่ยังเป็นแหล่งเก็บกักน้ำ ป้องกันน้ำเค็มมิให้รุกเข้ามาในแผ่นดิน ช่วยดักจับตะกอนและแร่ธาตุ ดักจับสารพิษ และที่สำคัญคือเป็น แหล่งอนุบาลพันธุ์สัตว์น้ำนานาชนิดและแหล่งรวมสายพันธุ์พืชที่หลากหลาย

พระธาตุพนม

พระธาตุพนม ศาสนสถานอันศักดิ์สิทธิ์แห่งอีสาน พระบรมธาตุที่แสดงถึงความเจริญรุ่งเรืองทางพุทธศาสนาของนครพนมมาแต่ โบราณกาล สร้างขึ้นเมื่อต้นพุทธกาลประมาณ พ.ศ.๘ ในสมัยอาณาจักรศรีโคตรบูรเจริญรุ่งเรือง ประดิษฐานอยู่บนภูเก้าปราตั้งตระหง่าน อยู่ริมฝั่งโขง เป็นสถานที่ครั้งหนึ่งพุทธองค์เคยเสด็จมาโปรดสัตว์น้อยใหญ่ ตามตำนานอุรังคธาตุกล่าวถึง พระมหากัสสปะและพระอรหันต์ ๕๐๐ องค์ ได้นำพระอุรังคธาตุ (กระดูกส่วนหน้าอก) ของพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามาจากชมพูทวีปและท้าวพญาผู้ครองนครทั้ง ๕ เป็นประธาน ในการสร้างที่ประดิษฐานพระอุรังคธาตุ อันเป็นที่ตั้งของพระธาตุพนมในปัจจุบัน

โขงเจียม

ผาแต้มเป็นอุทยานแห่งชาติแห่งแรกในประเทศไทย

2364 (ร.2)

สามพันโบก

เมื่อพญาทั้ง 5 ซึ่งอยู่ ณ เมืองต่าง ๆ อันได้แก่ พญานันทเสน แห่งเมืองศรีโคตบูร พญาจุลณีพรหมทัต พญาอินทปัตถนคร พญาคำแดง แห่งเมืองหนองหารน้อย และพญาสุวรรณพิงคาระ แห่งเมืองหนองหารหลวง ได้พากันปั้นดินดิบก่อแล้วเผาไฟ ตามคำแนะนำของพระมหากัสสปะแบบพิมพ์ดินกวางยาวเท่ากับฝ่ามือพระมหากัสสปะ

รวมมัจฉา ชาริغام ข้าสองสี ศิลป์ดีผาแต้ม

ขอให้โชคดี

บั้งไฟพญานาค ลีลับ อัศจรรย์แห่งลุ่มน้ำโขง

คนเฒ่าคนแก่เล่าว่า ในช่วงคืนเดือนเพ็ญ ขึ้น 15 ค่ำ เดือน 11 ของทุกปี เรือที่ออกหาปลาในลำแม่น้ำโขง จะเห็นดวงไฟเกิดขึ้นมากมายรอบ ๆ ลำเรือ จนต้องพายกลับเข้าฝั่ง เพราะความกลัว คนโบราณมีความเชื่อว่าเป็นการกระทำของพวกเงือก

ตามความเชื่อที่ว่ากันว่า ใต้แม่น้ำโขงลงไปเป็นเมืองบาดาล หรือเมืองพญานาค ที่มีอิทธิฤทธิ์สามารถจะแปลงกายเป็นงูใหญ่ หรือบางครั้งแปลงเป็นชายหนุ่มรูปงาม หรือสาวสวย แล้วแต่เหตุการณ์ พญานาคตนนี้มีนางเงือกเป็นบริวาร

อีสานร้อยแปด

บั้งไฟพญานาค

